

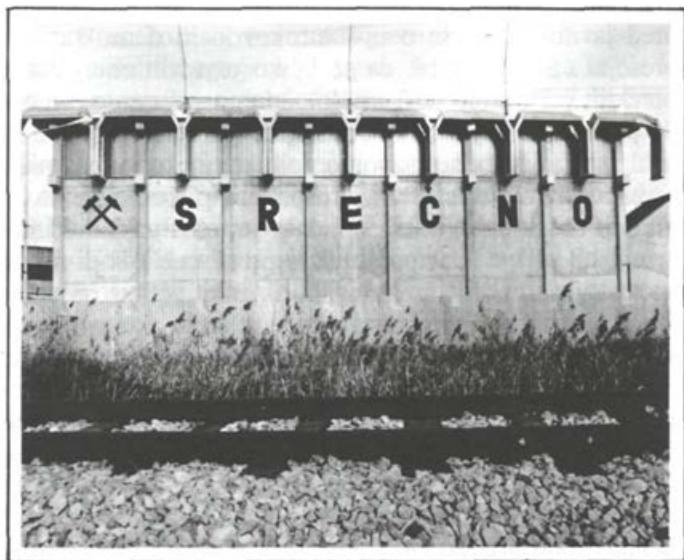
RAZHAJANJA

Res je, da ni res, da javne razprave o varovanju okolja do danes niso prinesle nikakršnih dosežkov. Če odštejem glas ljudstva, je kar precej ljudi na ključnih položajih v naši dolini spoznalo, da nas uveljavljeni model količinske rasti pelje v propad. Poglejmo primer: delavski svet TEŠ je maja letos odložil sprejem srednjeročnega plana »zaradi stališča javnosti in lastnega spoznanja delavcev TEŠ..., da je plan proizvodnje električne energije iz TE Šoštanj prevelika nevarnost za nadaljnje onesnaževanje«. Delavski svet TEŠ je še dodal, da za čas, »dokler nimamo čistilnih naprav za odžvepljevanje, zmanjšamo proizvodnjo, in to na nivo, ki še zagotavlja ohranitev in obnovo življenja tudi na vplivnem območju TEŠ!« To je vsekakor velik dosežek, ki predstavlja pravo osnovo za tvorne pogovore in odločanje v občini in republiki. Odloženi sprejem srednjeročnega plana je rokavica, ki so jo delavci TEŠ vrgli javnosti. Sprejeti jo, to je edino, kar je ob tem mogoče storiti!

Pri RLV pa se stvari zapletajo. Zdi se, kot da KPO RLV leti v nebo. Tam javnih razprav o nadaljnjem razvoju REK očitno niso vzeli zares, ampak so od njih pričakovali le potrditev lastnih načrtov. To pa pomeni predvsem odpiranje Jame Šoštanj. Poglejmo le eno od stališč, ki jih je KPO RLV sprejel ob javni razpravi: »Razprava je bila vodena nedemokratsko, predstavniki RLV nismo bili povsod v enakopravnem položaju z ostalimi udeleženci razprave... predstavniki SZDL so na sestankih nastopali opredeljeni (Budna, Ahtik, Gošnik), s čimer so povzročali zavajanje razprave in politično škodo«. Na velenjski SZDL pa so o poteku istih razprav napisali naslednje: »Razprava je bila demokratična in brez incidentov, čeprav je bila večkrat močno emocionalna, nekajkrat tudi skoraj dramatična. Kvaliteta razprav je bila različna, povsod pa resna in odkrita. Nekateri krajani so izražali izredno zaskrbljenost nad

nadaljnjim razvojem, drugi so se jezili nad storjenimi napakami, vsako zdravo misel so pozdravili. Na eventualne provokacije niso nasedali«.

Priča smo torej dvema povsem nasprotnima pogledoma na opravljeno delo. Kako se bomo dokopali do enotnosti v tem primeru? Z argumentom moči ali z močjo argumenta? Je resnica na eni ali na drugi strani? Kakšne bodo posledice za Dolino (in SZDL, če obvelja prvo mnenje)? In kakšne bodo posledice za Dolino (in KPO RLV), če obvelja drugo? Kako je mogoče doseči soglasje ob (hudih) obtožbah na račun aktivistov SZDL, češ da so povzročili politično škodo? Ali je to mogoče dokazati? Gotovo bo za skupni nastop to potrebno storiti in dokaze položiti na mizo. Prav tako kot so na mizi dokazi o uničeni naravi, propadajočih in umirajočih gozdovih, bolnih in razseljenih ljudeh itn. Dokazi o izjemno veliki naravni, gospodarski, družbeni in tudi politični škodi! Ali naj štejem za poizkus zbližanja stališč dejstvo, da bo RLV takoj našel sredstva

za preverjanje rezultatov statističnih raziskovanj o obolenosti ljudi v Šaleški dolini, ki jih je v Našem času objavil Zdravstveni center Velenje 21. maja 1987? Ali pa bi se morali strinjati z Zdenkom Zavadlavom, ki je v Sobotni prilogi Dela 13. junija napisal: »... kaj naj storimo, da preprečimo od sovražnikov socializma s človeškim obrazom načrtovano bodočnost Doline«.

V tedniku Naš čas je Franc Avberšek 5. februarja letos ob predstavitvi projekta odpiranja Jame Šoštanj (članek je imel pomenljiv naslov »Iz znanega v neznano«) med drugim dejal: »Pred odločitvijo – da ali ne – bo seveda sledila še javna razprava. Ne samo v občini Velenje«. In javna razprava je bila! Ne samo v občini Velenje! Problemska konferenca SZDL Slovenije je med drugim sprejela tele sklepe (glej Delo, 10. junija 1987): »... morajo vsi subjekti planiranja preveriti srednjeročne in dolgoročne načrte družbenega razvoja in gospodarjenja ter jih temu cilju prilagoditi... Socialistična zveza zahteva, da se vsa odstopanja od tega strateškega in dolgoročnega cilja (da bo rast primarnih energetskega virov čim manjša, posebej opredeli pred javnostjo ter se o njih strokovno in demokratično presoja... SZDL meni, da se lahko o novih energetskega objektih v Sloveniji povsem določno pogovarjamo, ko bodo posamični objekti ekološko optimalni, predstavljeni in usklajeni z družbeno razvojno politiko, z ekonomskimi in investicijskimi možnostmi. Pri sprejemanju odločitev o izgradnji novih energetskega objektov je treba uskladiti interese vseh prizadetih uporabnikov prostora... zaradi novih spoznanj na področju ekologije in zaradi vplivov pridobivanja električne energije na okolje je treba ponovno preveriti elektroenergetske bilance SR Slovenije, družbene plane ožje in širše družbenopolitične skupnosti... za presojo investicij narodnogospodarskega pomena in za investicije, do katerih obstaja velik odpor v javnosti, naj skupščina SRS oblikuje posebne nepristranske strokovne komisije, ki naj podajo svoje mnenje o tem. Člani komisije naj delujejo pod prisego...«

Na vse te rezultate javnih razprav se v vrhovih RLV očitno poživljajo! Ne skrbi jih zahteva po preverjanju že sprejetih planov, ne skrbi jih demokratično presojanje investicij, ne skrbi jih usklajevanje interesov vseh uporabnikov prostora, ne skrbi jih velik odpor v javnosti. Oni letijo v nebo. Kot cigani v znanem sovjetskem filmu.

Poglejmo dokaze! Ti nas predvsem opozarjajo, da se Jama Šoštanj odpira. Ob Novi ulici v Šoštanju gradijo barake za delavce Geološkega zavoda. Kljub temu da je to rušno območje, nastajajo novogradnje, ki so seveda povsem funkcionalne. Gradnjo je RLV izsilil s tem, da je Šoštanjčanom zagrozil, da bodo prišleke naselili v Stari pošti, v Mayerjevi vili ipd.

V nedrja Goric se zažirajo veliki stroji – prav gotovo ne zato, ker bi bilo delavcem dolgčas! Ob železniški postaji Šoštanj opravljajo vrtanja in očitno odpirajo zračni jašek. Ta primer je posebno zanimiv, saj se vrtanje opravlja v območju skladišča gradbenih materialov, ki ga ima v zakupu Era. Ta je tudi izdala soglasje za delo. Da se nič krivi delavci trudijo na črno, dokazuje tudi to, da so takoj ob pričetku del z bagerjem pretrgali dva energetska kabla in s tem zatemnili lep del Šoštanja. Ako bi ne vrtali na črno, bi se verjetno pri ustreznih in pristojnih institucijah pozanimali za komunalni načrt in bi pred gradbišče navesili tablo z nujnimi podatki, kot je to navada v naši deželi. Saj bi si kdo lahko navsezadnje mislil, da so tam na delu diverzanti! Če delavci sami trdijo, da iščejo premog (vrtanje opravljajo le kakih 300 metrov od TEŠ, ki bi bile v tem primeru obsojene na pogrezanje!) to dokazuje, da RLV manipulira z lastnimi delavci!

Jama Šoštanj se torej odpira. V posmeh vsem javnim razpravam, v posmeh vsem ljudem te doline, ki so se pripravljene trezno in razumno pogovarjati o izdelanih načrtih. V posmeh Socialistični zvezi, ki je v tem primeru zastavila svoj ugled! Kaj storiti?